

## PROTESTNO PISMO MESTNIM SVETNIKOM

Spoštovani,

obračam se na vas v imenu Srednje šole za oblikovanje in fotografijo Ljubljana, ki že 80 let deluje v prostorih Križank. Z veliko zaskrbljenostjo smo prebrali strateški načrt Festivala Ljubljana, ki predvideva prevzem celotnega kompleksa Križank v upravljanje, kar pomeni resno grožnjo obstoju naše šole v tem prostoru.

Mestna oblast ne more in ne sme prezreti izjemnega pomena Križank za izobraževanje in kulturno življenje Ljubljane. Naša šola ni zgolj ena izmed mnogih izobraževalnih ustanov, ampak institucija z 80-letno tradicijo, ki je v tem prostoru vzgojila številne generacije umetnikov, oblikovalcev, fotografov in drugih kreativnih strokovnjakov. Naša dediščina je tesno vtkana v zgodovino Križank, kar potrjuje tudi dokument iz leta 1956, ki ga je podpisala takratna mestna oblast in s katerim je bila šoli izročena v upravljanje in uporabo stavba na Gosposki 18.

Poleg tega je treba poudariti, da je bil celoten kompleks Križank za potrebe umetniškega izobraževanja prilagojen in načrtovan pod vodstvom arhitekta Jožeta Plečnika. Njegova vizija ni bila namenjena festivalski rabi, temveč predvsem ustvarjanju ustreznih prostorov za takratno Šolo za umetno obrt, ki je predhodnica današnje Srednje šole za oblikovanje in fotografijo. Festival Ljubljana je bil v tistem času zgolj podnajemnik v manj kot 15 odstotkih prostorov, kar jasno kaže na to, da je bila primarna namembnost Križank vedno izobraževalna.

Šola je skozi desetletja delovanja postala eden ključnih temeljev umetniškega izobraževanja v Sloveniji. Ponosno se lahko pohvalimo, da je v naših prostorih svojo ustvarjalno pot začelo skoraj 30 Prešernovih nagrajencev, kar je dosežek, s katerim se verjetno ne more pohvaliti nobena druga izobraževalna institucija pri nas. To priča o izjemni kakovosti našega dela, bogati zgodovini šole in njenem neprekinjenem razvoju skozi več kot pol stoletja.

Ne nazadnje so Križanke tudi kulturni spomenik, vpisan v register državne kulturne dediščine in s tem je zaščiten tudi nesnovna kulturna dediščina v Kompleksu Križank, torej šolska dejavnost.

Pred dvema letoma je župan na srečanju izrecno zagotovil, da Mestna občina Ljubljana ne bo "metala" dijakov in šole iz Križank. Zdaj pa smo priča strateškemu načrtu, ki neposredno ogroža obstoj naše šole v tem prostoru. Odpira se vprašanje, ali so bila zagotovila, dana javno in jasno, sploh iskrena, ali pa smo bili preprosto zavedeni.

Zato od mestne oblasti zahtevamo:

- da se spoštuje zgodovinska odločitev mestne oblasti iz leta 1956, s katero je bila šoli podeljena pravica do uporabe prostora v Križankah;

- da se upošteva jasno zagotovilo župana, dano pred dvema letoma, da dijakov in šole Mestna občina Ljubljana ne bo izrinila iz Križank;
- da se pri razpravi o prihodnosti Križank vključi vse ključne deležnike, vključno s šolo, in da se ohrani naša prisotnost v tem prostoru.

Izključitev SŠOF iz Križank bi bila nepopravljiva izguba ne le za šolo, temveč za celotno Ljubljano. Križanke so živ organizem, ki združuje izobraževanje, umetnost in kulturo – izprazniti jih izobraževalnih vsebin pomeni osiromašiti njihov pomen in spremeniti jih v zgolj še eno prizorišče za komercialne prireditve.

Zato mestno oblast pozivamo k odgovornemu ravnanju in ohranitvi šole v Križankah. Pričakujemo jasen odgovor in možnost nadaljnjega dialoga o rešitvi, ki bo pravična za vse.

S spoštovanjem.

Ljubljana, 2. 2. 2025

Mag. Apolonija Simon

Ravnateljica Srednje šole za  
oblikovanje in fotografijo Ljubljana